

Fig. 19-10 Hysterosalpingography reveals bilateral hydrosalpinx of uterine tubes (arrows). The contrast-filled uterine cavity is normal (arrowheads).

دانشجویان رادیولوژی ورودی ۸۹
دانشگاه علوم پزشکی تهران

تکنیک تخصصی – جلسه ی هفتم

اعضای گروه: مهرداد قربانلو – رقیه فرحناک – فریبا کریمیان

Hystrosalpingography-vaginography

هستروسالپینگوگرافی (hystrosalpingography)

HSG برای بررسی شکل های abnormal رحم انجام میشود که باعث نازایی میشود. MRI و سونوگرافی امروزه از روش های غیر تهاجمی هستند که مورد استفاده قرار میگیرند.

نکته: بررسی های قبل از جایگزینی لقاح مصنوعی اگر با دقت انجام نشود ممکن است چند قلو زایی بوجود بیاید.

نکته: HSG از تکنیک های

درمانی هم محسوب میشود

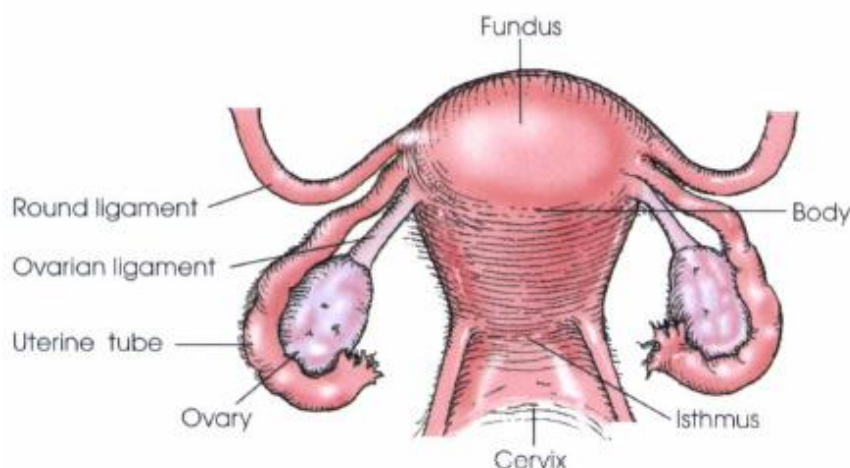
زیرا در این روش

میتوانند fallopian tubes

(uterine tube) (لوله

های فالوپ یا لول های

تخمدان) را نیز باز کنند.

امادگی بیمار قبل از هر چیزی مهم است:

(-) در دوران قاعدگی (menstruation) وجود ماده ی حاجب میتواند ایجاد عفونت کند.

(-) باید از عدم وجود جنین مطمئن شد به همین دلیل بهترین زمان برای HSG، 10 روز بعد از قاعدگی است.

(-) گاهی اوقات نیاز است که رکتوم از مدفوع خالی باشد پس باید مطمئن شد یا تنفیه کرد.

- باید مثانه هم خالی باشد زیرا فشار زیاد باعث ادرار میشود.

- قبل از انجام آزمایش باید بیمار را توجیه کنیم.

احتیاجات تکنیکی:

- دستگاه یورتروگرافی برای قرار دادن بیمار در وضعیت لیتوتومی

Fig. 3-37 Lithotomy position of the body. Knees and hips are flexed and thighs abducted and rotated laterally.

- بهترین دستگاه ها، دستگاه های تک فاز تمام موج و 3 فاز 6 پالس.

- در اتاق باید Trolley دارو وجود داشته باشد.

نکته: سیستم تناسلی خانم ها حساس است و اگر در انجام آزمایش نکات را رعایت نکنیم میتواند منجر به عفونت شود.

انجام آزمایش:

- ابتدا ناحیه ی مورد نظر shave میشود.

- بیمار در وضعیت لیتوتومی قرار میگیرد.

- استفاده از وسیله ای به نام اسپکولوم (speculum) که ناحیه ی واژن را در دید بهتر قرار میدهد. استفاده از این وسیله ممکن است دردناک باشد به همین دلیل از ژل استریل لیدوکایین استفاده میکنند.

نکته: قبل از این کار کلیشه ی ساده از ناحیه ی رحم میگیریم.

- تزریق ماده ی حاجب (معمولا مواد حاجب محلول در ابی که برای اوروگرافی وریدی تجویز میشود) 1 تا 1.5 سی سی تا شکل رحم دیده شود و بعد 1 تا 2 سی سی تزریق میکنیم. (پس برای دیده فالوپین تیوب 3 تا 3.5 سی سی تزریق میکنیم).

نکته: بعد از انجام پروسیجر دیدن چند قطره خون لکه بینی نیست و مشکلی ندارد.

توضیحات به بیمار:

- بیمار باید به شدت نکات استریل و عفونی را چک کند؛ مقاربت تا چند روز انجام نشود.

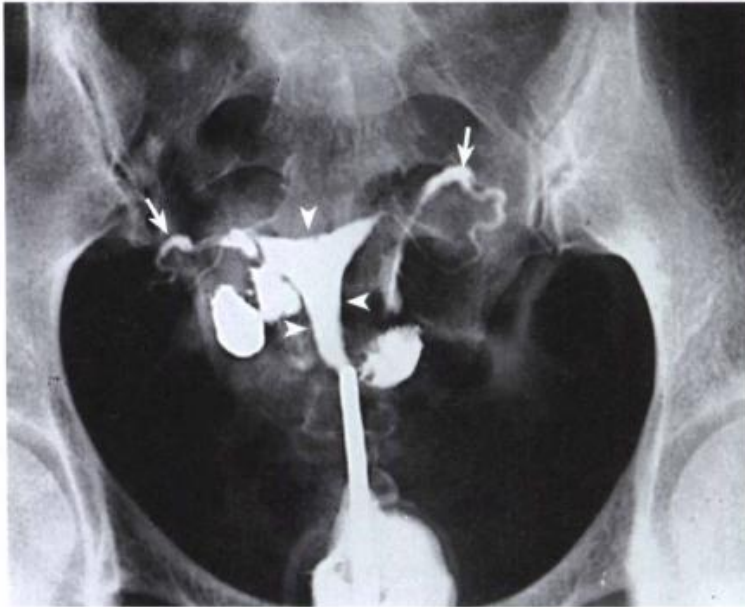
- ژل های ضد عفونی استفاده کند که حاوی انتی بیوتیک است.

- اگر لباس زیر بوی بدی گرفت که قبلا نگرفته بود باید به پزشک مراجعه کند.

نکته: وسایل باید ضد عفونی شوند از ماده ی میکروتن به عنوان ضد عفونی کننده استفاده میشود اگر نبود از وایتکس یا کلر استفاده میکنند.

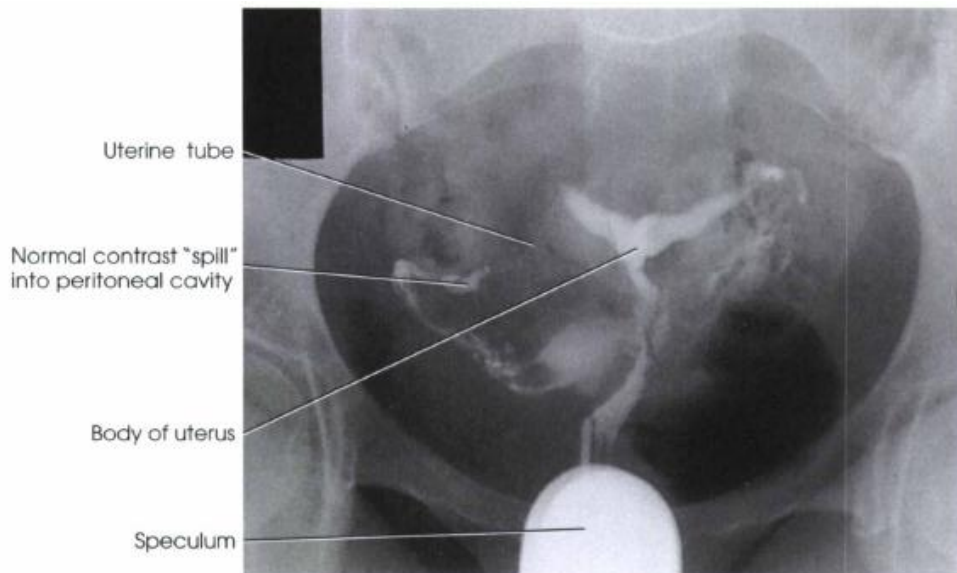
نکته: قرص داکسیسیلین به عنوان ضد عفونی کننده پیشنهاد میشود (از شما سوال میشود که آیا لباس زیرتون بو میده یا نه؟ اگر مثبت بود، قرص را تجویز میکنند).

نکته: اگر پروسیجر را بخواهیم برای باز کردن فالوپین تیوب انجام دهیم تا 10 سی سی هم تزریق میکنیم.

تصویر روبرو نشان دهنده ی هیدروسالپینکس است که فالوپین تیوب ها به صورت قرینه مسدود شده اند و این باعث نازایی فرد میشود.

Fig. 19-10 Hysterosalpingography reveals bilateral hydrosalpinx of uterine tubes (arrows). The contrast-filled uterine cavity is normal (arrowheads).

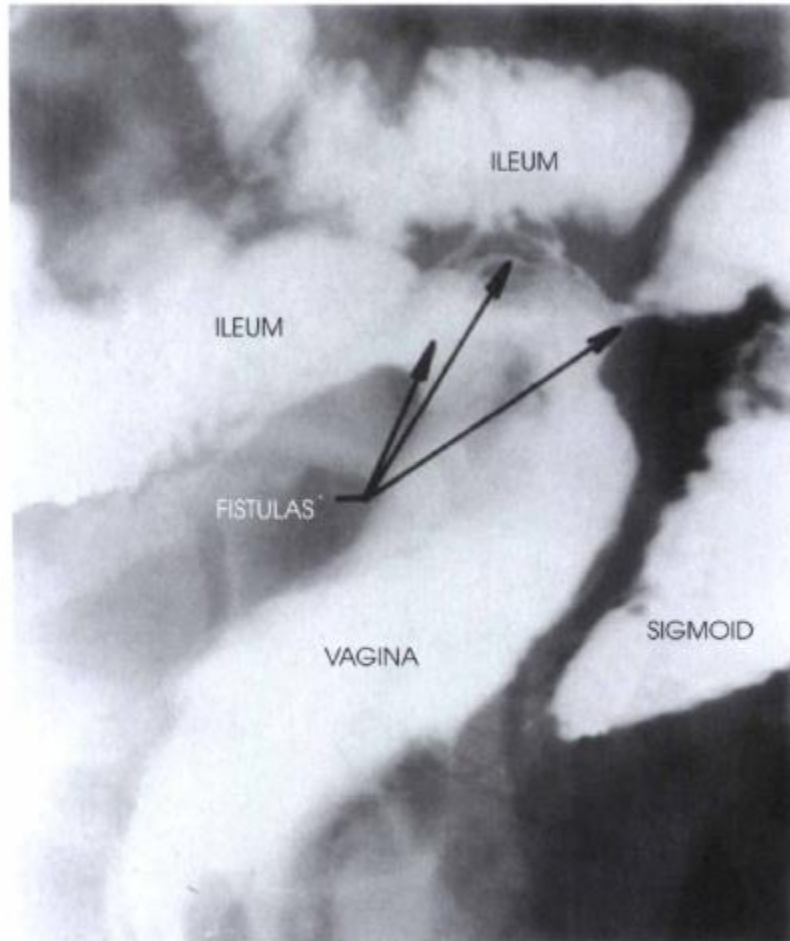
تصویر نرمال

Fig. 19-11 Hysterosalpingogram, AP projection, showing normal uterus and uterine tubes.

واژینوگرافی (vaginography):

برای بررسی ابنورمالی های مادرزادی و بررسی فیستول یا دیورتیکول به نواحی اطراف واژن که در زنان از مهم ترین مشکلات است. فیستول به رکتوم یا روده یا مثانه ایجاد عفونت میکند.

(پوزیشن عکس زیر، (LAO) PA-oblique است)

Fig. 19-15 Vaginogram, spot radiograph, PA oblique projection, LAO position. Sigmoid fistula and two ileum fistulas are shown.

ماده ی حاجب را وارد واژن میکنند اگر مشکلی نداشته باشد به صورت 2 خط موازی دیده میشود.

نکته: این تکنیک را CT، MR و سونو نمیتوانند انجام دهند.